

Mihai DINU
coordonator

Raluca-Mihaela DRĂCEA

Raluca IGNAT

Raluca-Georgiana LĂDARU

Roxana Simona PĂTĂRLĂGEANU

Irina Elena PETRESCU

Radu-Gheorghe ANTOHE

Bogdan-Cristian CHIRIPUCI

Marius CONSTANTIN

Ionuț-Laurențiu PETRE

Bianca-Eugenia LEOVEANU-SOARE

Elena-Mădălina DEACONU

Ina NIMERENCO

**Studiu privind evaluarea impactului
economic, social și de mediu
al sectorului creșterii suinelor în România**

Editura ASE
București
2024

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Copyright © 2024, REWE România și CRIS-TIM Family Holding
Toate drepturile asupra acestei ediții le sunt rezervate.

Editura ASE

Piața Romană nr. 6, sector 1, București, România
cod 010374
www.ase.ro
www.editura.ase.ro
editura@ase.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Studiu privind evaluarea impactului economic, social și de mediu al

sectorului creșterii suinelor în România / Raluca-Mihaela Drăcea,

Raluca Ignat, Raluca-Georgiana Lădaru, ... ; coord.: Mihai Dinu. - București :

Editura ASE, 2024

Conține bibliografie

ISBN 978-606-34-0544-0

I. Drăcea, Raluca-Mihaela

II. Ignat, Raluca

III. Lădaru, Raluca-Georgiana

IV. Dinu, Mihai (coord.)

636.4

Editura ASE

Redactor: Luiza Constantinescu

Tehnoredactor: Alexandra Barbu

Coperta: Violeta Rogojan

Autorii noștri își asumă întreaga responsabilitate pentru ideile exprimate, corectitudinea științifică, originalitatea materialului și sursele bibliografice menționate.

Cuprins

Introducere	7
Capitolul 1. Impactul economic al sectorului creșterii suinelor în România.....	11
1.1. Contribuția sectorului creșterii suinelor la valoarea ramurii agricole.....	11
1.2. Situația exploatațiilor și a efectivelor de porcine în România	14
1.3. Analiza economico-financiară cod CAEN 0146 – Creșterea porcinelor	26
1.4. Concluzii și recomandări	52
Capitolul 2. Impactul social al sectorului creșterii suinelor în România	54
2.1. Dimensiuni ale impactului social al sectorului creșterii suinelor în România	54
2.2. Indicatori ai impactului social al sectorului creșterii suinelor în România	55
2.3. Concluzii și recomandări	82
Capitolul 3. Evaluarea modului în care practicile actuale din sectorul creșterii suinelor afectează calitatea aerului, solului și apei.....	85
3.1. Situația privind emisiile afectează calitatea aerului, solului și apei la nivelul Uniunii Europene ..	85
3.2. Evoluția emisiilor afectează calitatea aerului, solului și apei la nivelul României	90
3.3. Concluzii și recomandări	101
Capitolul 4. Impactul bugetar al creșterii suinelor asupra economiei României.....	103
4.1. Viziunea globală asupra industriei suinelor	103
4.2. Abordarea europeană	106
4.3. Perspectiva națională	108
4.4. Impactul bugetar al sectorului creșterii suinelor în România.....	113
4.5. Concluzii și recomandări	131
Capitolul 5. Cercetare calitativă a sectorului creșterii suinelor în România.....	135
5.1. Metodologia de cercetare	135
5.2. Importanța interviurilor în cercetare	137
5.3. Aplicarea interviului	138
5.4. Rezultatele cercetării.....	140
5.5. Concluzii și recomandări	147
5.6. Limitările cercetării	148
Bibliografie	151
Anexe	155
Anexa 1	155
Anexa 2	157
Anexa 3	159

Introducere

În România, industria creșterii porcinelor a suferit un impact semnificativ din cauza extinderii pestei porcine africane, care a generat efecte adverse pe întregul lanț valoric. Deoarece producția internă de carne de porc nu acoperă cererea locală, România depinde de importuri. Din 2018, primele focare de pestă porcină africană au afectat negativ tranzacțiile comerciale cu porcine și carne de porc, accentuând deficitul comercial prin interzicerea exporturilor către anumite țări. Numărul de angajați din fermele comerciale de creștere a suinelor s-a redus odată cu întreruperea temporară sau definitivă a activității fermelor afectate.

Fermele de creștere a porcinelor sunt situate, în general, în mediul rural, unde oportunitățile de muncă sunt mai reduse. Majoritatea angajaților provin din zonele respective sau din împrejurimi, iar închiderea unei ferme poate avea un impact semnificativ asupra nivelului de trai al comunității, ducând chiar la migrarea forței de muncă spre alte zone, cu mai multe oferte de lucru. Pesta porcină africană a afectat nu doar companiile de creștere a porcinelor, ci și întreaga economie, generând scăderi în produsul intern brut și în veniturile fiscale colectate la bugetul de stat.

Primul capitol al studiului are drept obiectiv cuantificarea implicațiilor sectorului de creștere a suinelor în România din punctul de vedere economic. Pentru atingerea acestui obiectiv, a fost realizată o evaluare a contribuției categoriei „Porcine” la valoarea producției acestei ramuri agricole din România, în perioada 2010-2023. În continuare a fost efectuată o analiză a exploatațiilor și efectivelor de porcine în România pe baza datelor disponibile în Recensământul General Agricol 2020. Dimensiunea economică a fost completată printr-o analiză economico-financiară a primelor 20 de companii ce activează la nivelul codului CAEN 0146 – Creșterea porcinelor în România, în vederea determinării mai multor indicatori precum: rata profitului, marja netă a profitului, rentabilitatea veniturilor, rata rentabilității economice, viteza de rotație a activelor circulante, productivitatea muncii și rata solvabilității.

Dimensiunea socială a sectorului suin din România capătă noi valențe în dinamica mai largă în care se află acesta. Într-o piață în care ofertele de muncă de la angajatorii din țările din vestul Europei sunt mai competitive din foarte multe puncte de vedere decât cele de la angajatorii din estul Europei (inclusiv România), există exigențe crescute din partea salariaților. Factorul salarial și strategiile de recrutare influențează migrația forței de muncă din România în sectorul suin, aducând în discuție implicațiile sociale și economice pe termen lung. În cadrul acestei cercetări, o atenție deosebită a fost acordată discrepanțelor salariale între oferta internă și cea internațională, evidențiind cum aceste diferențe contribuie la conturarea tendințelor migraționale în sectorul suin, în cazul salariaților din România – aceștia pot să fie mai ușor atrași de ofertele angajatorilor din țările vestice.

Tot cu referire la dimensiunea socială, această cercetare cuprinde o analiză cantitativă asupra preferințelor consumatorilor din România dintr-o perspectivă socioculturală și economică.

În mod special, atenția a fost acordată preferințelor consumatorilor de carne pentru cea de porc în raport cu alte tipuri de carne, în contextul tendințelor de consum din România. Analiza cantitativă a datelor extrase din platforma Google Trends și din baza de date TEMPO a Institutului Național de Statistică din România a permis o înțelegere mai nuanțată asupra modului în care tradițiile culinare, evenimentele culturale și sărbătorile influențează consumul, având implicații directe asupra economiei naționale. Dimensiunea socială este completată în analiză de cea economică, fiind discutată dinamica dintre mai mulți indicatori: veniturile totale lunare nominale, cheltuielile totale alimentare medii lunare, ponderea cheltuielilor alimentare din total, cheltuielile medii nominale lunare pentru carnea de pasăre, porcine, pește și bovine, consumul mediu nominal lunar pentru aceleași feluri de carne, precum și prețul mediu pentru achiziția acestor produse. Toți acești indicatori au fost analizați pe baza mai multor categorii sociodemografice: salariați, pensionari, șomeri, agricultori. În plus, a fost elaborată și o analiză a factorului urban versus rural privind consumul și cheltuielile pentru carne, aducând valoare adăugată studiului privind dimensiunea socială a sectorului suin din România.

Așadar, analiza dimensiunii sociale a sectorului suin din România nu cuprinde doar analiza pieței muncii, ci înglobează și o analiză a interconexiunilor cu alte dimensiuni, preponderent cu cea economică, oferind astfel o perspectivă integrală asupra modului în care sectorul suin modelează și este modelat atât de contextul național, cât și de cel internațional. Având în vedere tendințele ascendente ale cererii globale de carne și produse alimentare, sectorul creșterii suinelor deține un rol central în satisfacerea acestei cereri. Cu toate acestea, producția intensivă, combinată cu gestionarea inadecvată a deșeurilor de gunoieră, poate contribui semnificativ la intensificarea poluării aerului, apei și solului. Emisiile de gaze, rezultate din activitățile zootehnice, precum metanul (CH_4) și oxidul de azot (N_2O), sunt elemente deosebit de relevante pentru contribuția pe care o au la crearea efectului de seră și contribuția către extinderea fenomenului schimbărilor climatice.

În contextul obiectivelor de mediu stabilite de Comisia Europeană prin documentul strategic Pactul Verde European (2019), care extinde obligativitatea, în scopul reducerii impactului activităților economice din lanțul valoric de producție agroalimentară, către fiecare stat membru al Uniunii Europene, analiza emisiilor de gaze cu efect de seră și a altor poluanți este necesară pentru a cuprinde situația actuală. Pe parcursul procesului de analiză se evidențiază variații semnificative între statele membre, reflectând diferențele în eficiența practicilor de creștere și gestionare a deșeurilor. În timp ce anumite state, precum Slovenia, Slovacia și Lituania, au înregistrat reduceri semnificative ale emisiilor, alte țări, precum Spania, Portugalia și Irlanda, au raportat creșteri, subliniind necesitatea optimizării managementului fermelor de suine și adoptării practicilor agricole mai durabile. Inovațiile tehnologice în adăpostirea animalelor, sistemele avansate de depozitare și tratare a gunoieră, utilizarea surselor alternative de energie și modificarea compoziției furajelor sunt soluții eficiente pentru diminuarea impactului negativ asupra mediului. Asemenea acestora, implementarea conceptului de bioeconomie sau economie circulară prin gestionarea corespunzătoare a gunoieră și producerea de biogaz reprezintă metode viabile

pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră care contribuie la intensificarea fenomenului schimbărilor climatice.

Pentru a aborda provocările legate de sustenabilitatea producției de suine, sistemele actuale de producție trebuie să se adapteze la noile exigențe de mediu, vizând eficiența și gestionarea durabilă a resurselor limitate. Adoptarea practicilor de management eficiente și a tehnologiilor verzi au capacitatea de a asigura atât protecția mediului, cât și dezvoltarea unui sector zootehnic durabil.

Capitolul referitor la evaluarea modului în care practicile actuale din sectorul creșterii suinelor afectează calitatea aerului, solului și apei își propune să investigheze impactul practicilor curente din sectorul creșterii suinelor asupra calității aerului, solului și apei atât la nivelul Uniunii Europene, cât și al României. Acest capitol examinează evoluția emisiilor de metan și oxid de azot, impactul gestionării gunoiului de grajd și rolul politicilor și inovațiilor tehnologice în reducerea impactului ecologic al sectorului. Analiza efectuată oferă o perspectivă integrată asupra provocărilor și soluțiilor pentru promovarea unei agriculturi sustenabile și responsabile.

Începând cu anul 2019, în special din cauza PPA (pestei porcine africane), sectorul de producție a cărnii de porc din România a întâmpinat diverse dificultăți, care au dus la o scădere semnificativă a producției, la scăderea exploatațiilor de carne și la creșterea prețului de vânzare. Sectorul creșterii suinelor din România are o importanță semnificativă în economia rurală și în sectorul agroalimentar, influențând astfel în mod direct bugetul național. Pentru a determina impactul bugetar al acestui sector, este importantă abordarea atât din punctul de vedere al veniturilor generate pentru bugetul de stat (cum ar fi impozitul pe profit, impozitele pe venit și contribuțiile sociale și de sănătate), cât și din punctul de vedere al cheltuielilor statului sub formă de subvenții destinate susținerii sectorului. Pe lângă aceste calcule directe, trebuie luați în considerare și factorii indirecți, și efectele multiplicatoare pentru a obține o imagine de ansamblu.

Astfel, au fost dezvoltate mai multe modele econometrice care analizează diferiți indicatori economici și financiari ai primelor 20 de companii din acest sector, precum contribuția netă la bugetul de stat, subvențiile, profitul net, impozitul pe profit, numărul de angajați, viramentele salariale (impozit, contribuții salariați și CAM), cifra de afaceri, datoriile totale și valoarea PIB-ului în agricultură, silvicultură și pescuit. Scopul acestor modele este de a înțelege complexitățile economice ale sectorului și dimensiunea în care diversele sale componente influențează finanțele publice. Mai mult decât atât, aceste modele permit și o analiză inversă, și anume impactul subvențiilor asupra sectorului, sprijin de care fermierii din România au cu adevărat nevoie.

În continuarea ultimului capitol s-a apelat la o metodă de cercetare calitativă, respectiv metoda interviului, utilizată pentru a colecta date primare. Aceasta a implicat chestionarea mai multor persoane despre părerile lor privind contribuția sectorului creșterii suinelor la economia României. Această metodă a permis cercetătorilor să obțină informații detaliate care nu ar fi fost disponibile prin alte metode de cercetare. Au fost parcurse următoarele etape: definirea obiectivelor cercetării și determinarea tipului de informații culese în urma interviurilor (obiectivul urmărit a fost

obținerea de informații care să conducă la evaluarea impactului economic, social și de mediu al sectorului creșterii suinelor asupra economiei României); crearea listei de ținte de interviuat (s-a utilizat o metodă de eșantionare aleatorie pentru a selecta participanții); dezvoltarea unui screener de recrutare (s-a luat în considerare numărul firmelor din domeniu, repartizarea geografică a acestora și potențialul de producție); crearea ghidului de interviu (s-a elaborat un ghid de interviu sau un scenariu, care a inclus întrebările adresate specialiștilor intervievați); munca de „teren” (au fost realizate 10 interviuri cu participanții selectați); înregistrarea interviului (înregistrarea s-a realizat cu opțiunea înregistrare din Zoom, iar transcrierea interviului s-a realizat cât mai curând posibil după ce acesta a fost finalizat, pentru a oferi garanția că datele au fost capturate cu acuratețe); raportare (transcrierea interviului și analizarea datelor folosind metoda de analiză tematică utilizând QDAcity, varianta free trial, au presupus identificarea temelor care fac referire la întrebarea de cercetare); diseminarea rezultatelor interviului echipei de cercetare (a avut loc o întâlnire cu echipa de cercetare pentru a discuta rezultatele interviului); verificare și validare. În urma aplicării cercetării calitative, au fost centralizate concluziile care pot sta la baza unei strategii de dezvoltare a sectorului creșterii suinelor în România.